Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 268. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ГРУДНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 26, 1980 No. 268 VOL. LXXXVII.

Округа УНС Вілкс-Беррі відбула організаційні наради

Під час святкування 80-річчя пань Катерини Ликач (зліва) і Марти Турчин — довголітніх секретарок УНСоюзу, організатор Степен Гавриш їм вручив почесні грамоти-плякети від УНСоюзу. На знімці с також секретар Округи мгр Роман Дяків (справа).

Вілкс-Бері, Па. /ч.г./ — В суботу, 22-го листопада ц.р., тут, у гостинному домі Стенлі і Євгенії Ваславських, відбулися чергові організаційні збори Округи УНСоюзу Вілкс-Беррі, під час яких проведено підсумки дотеперішньої праці Округи, як і цілости УНСоюзу, а також намічено організаційний плян.

Збори відкрив і ними проводив голова Округи мгр Роман Дяків, а Василь Стефурин сповняв обов'язки писаря. Голова вже на вступі вияснив присутнім, що наради він скликав в порозумінні з Степаном Гавришем для того, щоб спільно поміркувати над тим, як виконати цьогорічну організаційну квоту, а також довести до того, щоб всі Відділи, приналежні до Округи, мали придбаних членів. Відтак він дав обширні інформації про працю Округи на протязі біжучого року і вказав на труднощі в організуванні нових членів.

Голова Округи запросив до слова організатора УНС С.Гавриша, який найбільше уваги присвятив організаційній ділянці. Він інформував, що Організаційний Відділ намітив плян придбати 4,000 нових членів у біжучому році, а по 31 жовтня придбано лише 1.629, і тому—за його словами— треба в останніх днях біжучого року докласти всіх зусиль для виконання квоти в поодиноких Округах, а тим самим і цілості Союзу. Говорячи про нових членів, він також інформував і про поважні втрати, які вже понесено за останніх десять місяців. Він також у своїй доповіді заторкнув і інші ділянки Союзової праці, як фінансової господарки, видавництва „Свобода", оселі Союзівка та Української Будівлі. Для секретарів С. Гавриш дав практичні поради, які кляси забезпечення рекомендувати проспектам, а також інформував всіх про нові межі забезпечення нових членів без лікарського огляду, що ввійшло в життя від 1-го листопада. Подякою за співпрацю та апелем до всіх присутніх допомогти виконати квоту Окрузі закінчив своє слово С. Гавриш.

Наради проходили в справжній союзово-родинній атмосфері і тому всі присутні висловлювали свої думки,

(Продовження на ст. 3)

Микола і Марія Бойчук пожертвували 17,000 дол. на наукові і виховні цілі

Ню Йорк, Н. Й. — Фундація Українського Вільного Університету в Америці /Ф УВУ/ і Референтура Суспільної Опіки Союзу Українок Америки /СУА/ повідомляють, що подружжя Микола і Марія Бойчуки, власники готелю Голідей в Соммервіллі, Ню Джерзі, пожертвували 15,000 долярів на Фундацію УВУ та 2,000 дол. на Стипендійний Фонд СУА, а також на інші українські і громадські установи і організації.

Акт передачі цього княжого дару відбудеться під час новорічного балю 31-го грудня цього року в готелі Голідей Інн у Соммервіллі при дорозі ч. 22 Схід.

З метою утривалення цієї щедрої пожертви, Фундація УВУ в Америці започатковує постійний Стипендійний Фонд імени Миколи і Марії Бойчуків.

Влаштували традиційний Свят-Вечір у Менорі

Факс Чейс, Па. — Річний традиційний український Свят-Вечір відбувся в Менорі в неділю, 14-го грудня. Сестра Мірям Кляра, ЧСВВ, привітала гостей різдвяним привітом. Сестри роздавали просфору і бажали присутнім гостям щасливих свят. Про українські свят-вечірні звичаї говорили студентки: Лідія Хоменко — українською мовою, а Діяна Ягла — англійською. Святу вечерю розпочав о. А. Поліщук колядою „Бог Предвічний", яку проспівали всі присутні. Свята вечеря складалася з українських традиційних страв.

Після вечері Українська Театральна Студія Молоді під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського .відіграла монтеж, базований на ораторії Луцика, під назвою „Вифлеємська ніч". Менор Джуніор коледж щиро дякує за їхній благодійний виступ.

ПОМЕР БЛ. П. АНДРІЙ ШЕКЕРИК—ДОНИКІВ

Філядельфія, Па. — Вночі з неділі на понеділок, 21-го грудня 1980 року, тут помер на 68-му році життя чільний член ОУН, активна людина в націоналістичному русі, бл. п. Андрій Шекерик-Доників.

Похоронено його на місцевому католицькому цвинтарі у Факс Чейсі в понеділок, 22-го грудня. Залишив в жалобі родину і багато друзів.

ДРУЖИНА ПРЕЗИДЕНТА-ЕЛЕКТА Ненсі Реґен заявила кореспондентам, що вона неноситиме тепер малокаліброваго пістолета, з яким вона в минулому ніколи не розлучалась, бо охорона президента і членів його родини службовцями секретної служби є дуже солідна.

Реґен номінував п'ятьох додаткових членів кабінету

Вашінґтон. — Президент-елект Роналд Реґен найменував п'ятьох нових членів свого кабінету, між ними одного негритянина і одну жінку, яка є рівночасно першим демократом в республіканському уряді.

Номінатами є: Джеймс Ґ. Ватт, адвокат з Колорадо, який займатиме становище секретаря Департаменту внутрішніх справ; Джон Р. Блок з Ілліной — секретар сільського господарства; Самуел Р. Пірс, негритянський адвокат і колишній суддя в Ню Йорку — секретар Департаменту будівництва і міських справ; Джеймс Б. Едвардс, колишній губернатор з Південної Каролайни — секретар Департаменту енергетики і Джін Кіркпетрик, професор в Джорджтавнському університеті — амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй з кабінетною ранґою.

З проголошенням цих номінацій в кабінеті Реґена залишилося ще вільними тільки два місця — секретаря Департаменту шкільництва і виховання і секретаря для закордонної торгівлі. Дорадники Реґена заявляють, що президент-елект вже підібрав людину на становище секретаря шкільництва і виховання, але ще не полагоджені усі формальності, пов'язані з номінацією. Раніше ходили поголоски, що секретарем цього департаменту буде Барбара Томпсон з Висконсин, але ці поголоски не оправдались.

На спеціяльній пресовій конференції, у якій взяли також участь ген. Александер Гейґ, назначений на становище державного секретаря, і Реймонд Донован, номінат на секретаря Департаменту праці, виступили усі новономінати і відповідали на численні запити журналістів. Жіноцтво, а між ними також дочка президента Маурін Реґен незадоволені тим фактом, що президент майже зігнорував жінок, номінуючи до свого кабінету тільки одну жінку і то з рядів Демократичної партії.

У світі

ГРУПА ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ у тюрмі в Бельфасті, столиці Олстеру, що належить до Англії, перервала голодівку, не добившись ніяких уступок з боку уряду. Голодуючі в'язні — це члени Ірляндської революційної організації, яка веде терористичну діяльність в Олстері, північній частині Ірляндського острову, домагаючись прилучення його до Ірляндії. Переважаюча більшість населення Олстеру — це англійці, які категорично протестують проти всяких спроб його відлучення від Англії та прилучення до Ірляндії. Головний страйк тривав сім і пів тижня й участь у ньому брали сім в'язнів, а коло 30-ти прилучилися для їхньої підтримки. Страйкуючі вимагали кращих умов, або перенесення до інших тюрем. Секретар Північної Ірляндії, як офіційно називається ця провінція, видав публічне звернення, в якому заявив, що вимоги в'язнів безпідставні й не будуть здійснені. Він сказав: „Ми не хочемо, щоб в'язні вмирали, але якщо вони продовжуватимуть голодівку, силоміць ми їх кормити не будемо. Якщо вони помруть, то це станеться з їх рішення". Після цього голодуючі перервали голодівку.

ДВА ПАЛЕСТИНСЬКІ ПОСАДНИКИ МІСТ, яких ізраїльський уряд видалив за кордон за їхню підтримку палестинським терористам, прибули до Ню Йорку й розпочали тут у приміщенні ОН голодівку. Є це Мохаммед Мільгем з Гальгулю і Фагад Кавесмег з Геброну. Обидва вони заявили, що голодуватимуть до смерти, або до перемоги. Проти поступування генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма, який дотепер завжди кликав поліцію, щоб проганяла голодуючих із політичних причин, а тим двом дав окреме приміщення, посипалися протести. Щоб оправдати себе перед тими, які вимагають однакового трактування, Вальдгайм доручив своєму речникові Франсуа Джуліяні пояснити причину такого поступування. Одначе, пояснення не задоволило протестуючих і до ОН напливають дальші протестні голоси з кіл тих, які були усувані з приміщень ОН, проти такого поступування.

ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ західньонімецьким урядом нового бюджету проти канцлера Гельмута Шмідта посипалися протести за те, що він не дотримує свого зобов'язання підвищити ефективно, тобто з узглядненням інфляції, видатків на оборону на три відсотки. До критичних голосів долучив свій голос також секретар оборони ЗСА Гаролд Бравн. На ці протести в імені уряду в Бонні відповів речник уряду Курт Беккер: „Федеральний уряд Західньої Німеччини буде продовжувати заходи для осягнення цілей, назначених НАТО. На нашу думку, у цьому відношенні Західня Німеччина виглядає корисніше, як інші европейські держави".

ПІСЛЯ СХВАЛЕННЯ індійським парляментом особливих уповноважень для уряду Індіри Ґанді, вона зарядила перевести широкі арешти для успокоєння в деяких провінціях Індії. Арешти почалися насамперед в провінціях, які лежать на пограниччі з Банґлядешом, звідки прибувають тисячі утікачів. Проти прибуття маси утікачів протестують місцеві селяни, які навіть у деяких випадках почали вбивати новоприбулих. В провінції Ассам влада арештувала п'ять тисяч людей, здебільшого селян, з яких деякі обвинувачено, власне, в убивстві новоприбулих. У відповідь на ті арешти почалися демонстрації, в часі яких загинули три демонстранти від куль поліцистів. Подібні масові арешти перевела поліція в провінції Магараш. Арешти були, в першу чергу, серед політичних противників політики Індіри Ґанді. Серед заарештованих багато політичних активістів. Між ними був колишній міністер закордонних справ Я.Б. Чаван, теперішній голова опозиційної до Індіри Ґанді Партії Конґресу, якого згодом звільнено.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II повідомив особисто з балькону папської резиденції в Римі, що він відбуде в лютому наступного року подорож до Японії. Подорож триватиме від 16-го до 27-го лютого. В Японії є небагато християн-католиків, і їхня активність незначна. Традиція католицизму в Японії давня, бо перші католицькі групи постали в Японії ще в 16-му сторіччю, коли сюди прибув єзуїт св. Франциск Ксаверій, який опісля подався до Китаю й подорозі помер. Папа підкреслив, що він відвідає Гірошіму й Наґасакі, щоб помолитися за жертви атомових бомб, скинених там під кінець Другої світової війни та „просити Господа, щоб таке вже більше не повторилося в історії людського роду."

Войнович відлетів з Москви до Мюнхену

ПИСЬМЕННИКИ В МОСКВІ ПРОДОВЖУЮТЬ БОРОТЬБУ ЗА ПРАВА

Москва. — Летовище Шереметєво II у Москві знов було сценою типових останнім часом відлетів „видворюваних" з границь СССР культурних діячів, письменників та поетів. Цим разом це був відомий письменник-сатирик Владімір Войнович з дружиною і дочкою, яких прощало коло тридцяти приятелів на чолі зі славною поеткою Беллою Ахмадуліною і поетом-співаком Булатом Окуджавою.

Приятелі Войновичів безрадно приглядалися, як совєтські митники рилися у валізках і приватних торбах виїжджаючих, а сам Войнович, а ще більше його дружина й семирічна дочка помітно хвилювалися. Коли ж якийсь „товариш комісар" почав конфіскувати твори Войновича, його рукописи й нотатки, вислід праці довгих років, письменник запротестував і заявив, що якщо йому, не повернуть тексту нового справленого видання життєписного роману славної революціонерки XIX століття Вєри Фіґнер, то він не поїде. Текст виданої в СССР книжки з помітками автора й з новими доповненнями помандрував до начальства, яке видало свій вердикт „нєт". Тоді Войнович почав відтягати свої валізки, заявляючи, що невідлітає. „Дело" пішло до ще вищого начальства, яке, переглянувши роки творчої праці вирішило, що висліди праці людини таки належать їй і доручило віддати їх. Валізки Войновича знову помандрували до вихідних брам і, врешті-решт, подружжя і мала дитина пішли до літака, щоб покинути „червоний рай".

Виїзд Войтовича за кордон значно зміцнив групу російських культурних діячів за кордоном. Вже дотепер їх було так багато і вони були такі активні, що в деяких культурних колах Заходу почали говорити про „наїзд росіян". З приїздом Лєва Копєлєва, Васілія Аксьонова, а тепер Войновича ця група видатно зміцніла й стала ще різнороднішою.

Одночасно в Москві, зовсім незалежно від виїзду Войновича, група семи молодших поетів і письменників далі домагається дозволу від влади уможливити їм творчу роботу незалежно і поза офіційною Спілкою письменників, яка недопускає нової думки й нової форми. Зпочатку їх арештовано, а їхні матеріяли сконфісковано, а тепер влада заявляє, що, можливо, дозволить на вможливлення їм працювати їм незалежно.

В Америці

ВИБУХ ДВОХ САМОРОБНИХ БОМБ на Пенсильванській залізничній станції в Ню Йорку спричинився до невигод біля 15,000 пасажирів, бо після вибуху усі поїзди ліній Емтракі Лонґ Айленд були затримані поліцією понад три години. Поліційні знавці, боячись, що у різних місцях залізничної станції можуть бути заховані ще додаткові бомби, перешукали кожну закутину, але більше бомб не знайдено. Пресове аґенство Юнайтед Пресс Інтернешенел подало до відома, що коротко після 8-ої години вечора хтось потелефонував до аґенства і заявив, що бомби підклали члени пуерторіканської організації у відплату за переслідування і ув'язнення пуерторіканських націоналістів на острові.

В БЕОҐРАДІ ПОЛІТИЧНА ПОЛІЦІЯ заарештувала американця юґославського походження, який 10 років тому прибув з Юґославії до ЗСА, поселився в Чікаґо і там набув американське горожанство. Мірко Маркотіч думав, що маючи на руках документи американського громадянина, йому вже нічого не грозить в комуністичних державах і він вирішив відвідати своїх кревних в Юґославії. Там його негайно арештували і за кілька днів засудили на 11 років в'язниці за участь в політичній демонстрації проти Тіта. Демонстрація така відбулась в травні ц.р. у Чікаґо. Державний департамент ЗСА вислав гостру протестну ноту урядові Юґославії, але покищо немає жадних результатів і навіть формальної відповіді юґославського уряду. Згідно з юґославськими законами Маркотіч все ще є їхнім громадянином і державні чинники можуть карати його на підставі тамошніх кримінальних законів.

НЮЙОРКСЬКИЙ ВІДДІЛ ФБІ ПЕРЕВІВ арешти серед харватських націоналістів, ув'язнивши покищо сім осіб, але, як заявив речник ФБІ, на списку є ще інші особи, які можуть бути заарештовані, якщо слідство про їхню терористичну діяльність покажеться правдивим. Ув'язнені — Іван Чалі, Стіп Івкосіч, Лндрей Стамбук, Франьо Івіч, Пітар Стамбук, Нєдєлько Совуль, Анте Чарон заявляють, що висунені проти них і їхньої організації обвинувачення неправдиві. Суддя визначив високі налоги за кожного аж до суми 500,000 долярів. Усі вони нібито мали належати до харватської націоналістичної організації „Отпор", яка в самому Ню Йорку начислює понод 50 членів. Вони займаються продукцією саморобних бомб і після того тероризують ними переважно юґославські амбасади, консуляти й інші підприємства.

ДЖЕТОВИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ ЛІТАК загорівся в повітрі і розбився в пустині Кольомбії. В катастрофі загинули усі 68 пасажирів і обслуга літака. Поліційні чинники уважають, що катастрофу спричинили саботажники, які вже раніше заповідали цілий ряд терористичних акцій проти кольомбійського уряду і урядових аґенств. Речник повітряної лінії, Еровіяс дель Сезар, заявив, що під час лету в літаку експльодувала бомба. Інші джерела знову твердять, що летун намагався преземлити літак у поспіху і він тоді загорівся. Речники компанії признались, що коли літак знаходився в повітрі невідома особа потелефонувала і заявила, що пілот не досягне наміченої мети. Тоді компанія сполучилася з пілотом і наказала йому шукати можливостей посадки літака на найближчому летовищі.

АМЕРИКАНСЬКА АВТОМОБІЛЬНА асоціяція заявила, що запас бензини великий і американці не мають чого побоюватись, що подорожуючи автомобілями, вони натраплятимуть на будь-які труднощі. Ціни на бензину дещо підвищились і один ґальон тепер пересічно коштує один доляр 26 центів.

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ ІНФОРМУЮТЬ, що президент Джіммі Картер приготовляється до останнього публічного виступу на телевізії на початку черговоро року, щоб з однієї сторони поінформувати американський нарід про державні справи напередодні перебрання влади республіканською адміністрацією, а з другої, попрацатись з народом і подякувати тим, які його підтримували під час його президентури. Остаточної дати виступу Президента покищо не устійнено.

ІРАН ЗНОВ ШАНТАЖУЄ АМЕРИКУ

Тегран, Іран. — Після відкинення Вашінґтоном неможливих до здійснення іранських вимог у справі звільнення американських закладників, які вже більше року протизаконно притримувані в іранському ув'язненні, іранські привладні чинники знов розпочали брудну кампанію лайок, наклепів і шантажів.

Перші сиґнали до тієї нової кампанії подав предсідник парляменту аятолла Гоятолісл‌ям Рафсанджані, заявивши: „Покищо ми не отримали офіційної відповіді від ЗСА. На всякий випадок, якщо ЗСА не готові задоволити наших вимог, то це закінчиться судом". Він мав на увазі суд проти невинних американських дипломатів, які виконували свої законні завдання.

Одночасно з тим іранська преса й інші засоби масової інформації почали наклепницьку кампанію проти ЗСА. Щоденник „Еттельлаат" помістив на першій сторінці під наголовком великими літерами „Можливість суду над закладниками зросла" таке: „Найважнішою справою є, що ми ніколи не сміємо забути, що ЗСА є великим сатаною. Важним є, що ми доказали всьому світові, що спротив і перемога над великою потугою є можливі. Від самого початку ми сказали, що ЗСА є нашим ворогом ч. 1".

Після таких виступів публічна опінія в світі не бачить можливости для ЗСА далі продовжувати з виглядами на будь-який успіх дотеперішню політику крайньої терпеливости й стриманости. Терпеливість получена з тактом, які уряд президента Картера перестерігав послідовно протягом довше як одного року, дали неґативні висліди. На думку міжнародних спостерігачів і коментаторів, ЗСА повинні змінити свою тактику й своє поступування.

Всупереч іранським твердженням про забезпечення людських умов побуту американським закладникам, речник Державного департаменту Джон Треттнер ствердив: „Ми маємо підставу до турботи стосовно здоров'я і поведінки іранських чинників у відношенні до цілого ряду закладників, а крім цього до того, що вони не отримують відповідної лікарської опіки". Речник Білого Дому Джоді Павелл потвердив це і додав, що після вичерпання всіх можливостей ЗСА у переговорах з іранськими чинниками, ЗСА готові передати справу на арбітраж.

Внутрішній конфлікт в Канаді загострюється

Оттава, Канада. — Внутрішній конфлікт між провінційними урядами й федеральним канадським урядом загострився до тієї міри, що провінційний уряд Британської Колюмбії заборонив платити податки до федерального скарбу. Прем'єр уряду Саскачевану повідомив, що його уряд також застановляється над цим. Уряд провінції Ню Бранcвік уже перед тим загрозив такою ж мірою. Це все створило вийнятково пригожі передумови для провінційного уряду в Квебеку поновити свої заходи для виходу з канадської федерації.

Десятки років тривала у Канаді дебата в справі схвалення канадської конституції, якої Канада дотепер не має й користується замість неї Брітійським Північноамериканським актом з 1867 року, виданим ще королевою Вікторією. Дискусія ця тривала б ще дальше десять років, якщо б не сепаратистичний уряд Квебеку під керівництвом прем'єра Рене Лєвека, який почав переводити в життя політику повільного сепарування з канадської федерації після того, як референдум мешканців Квебеку відкинув його пропозицію переговорів у цій справі з федеральним урядом. П'єр Трудо, прем'єр уряду Ліберальної партії, яка вийшла переможцем в останніх виборах, обов'язався у передвиборчій кампанії перевести схвалення нової конституції, або, як кажуть у Канаді, її „патріяції". Виконуючи це зобов'язання, його уряд почав приспішені заходи в цьому напрямі. Одначе, він зустрів великі перешкоди з боку деяких провінцій, зокрема західніх, заселених у більшості англосаксонцями, які не хотять зректися будь-яких своїх привілеїв, а тим більше ділитися деякими природними багатствами з рештою Канади.

В жовтні цього року федеральний уряд проголосив свій плян „канадизації" канадського промислу, а в першу чергу, його енерґетичної ділянки. Плян цей ішов у двох напрямах: зміцнення внутрішньої спаяности канадської господарки та перебирання значної частини різних ділянок господарки, де домінує закордонний капітал, у канадські руки.

У відповідь на рішення уряду Британської Колюмбії та на загрозу подібного поступування деяких інших провінцій федеральний міністер енерґетики Марк Ляльонд заявив, що „федеральний уряд має засоби, які в такій ситуації застосує".

АФРИКАНСЬКІ СУСІДИ ЛІВІЇ занепокоєні інтервенцією лівійських військових частин у республіці Чад, висловлюють своє велике стурбування цією справою. Організація африканської спільности, до якої входять всі африканські країни, висловилася проти закордонної збройної інтервенції й пробувала поладнати внутрішні спори в Чаді, які викликали збройний конфлікт. Одначе лівійська масова збройна інтервенція перервала ці заходи й спричинила перевагу й перемогу однієї з ворогуючих фракцій. Лівійське державне керівництво заперечує, що в Чаді є лівійські збройні частини й численна важка зброя, хоч на це є найбільш очевидні безсумнівні докази. Занепокоєння африканських країн тим більше, що Каддафі через своїх нелеґальних емісарів переводить у тих країнах набір добровольців до „Ісламського леґіону", створеного в Лівії. До того леґіону входять також добровольці з інших арабських країн, яких Каддафі заманює високими платнями й іншими вигодами проти волі поодиноких арабських країн. Сенеґаль, Ніґер, Ґамбія прогнали зі своєї території лівійських „дипломатів", які власане займалися рекрутуванням добровольців до того леґіону. Інші африканські країни намічують покищо тільки дипломатичні кроки проти інтервенції і інших нелеґальних лівійських метод.

В ЛОНДОНІ ЗНОВУ БУЛА СПРОБА великого грабункового нападу на поштовий автоамбулянс, який перевозив понад два мільйона долярів. Цим разом Скотлянд Ярд заскочив грабіжників перед самою акцією, після короткої перестрілки аґенти Скотланд Ярду їх схопили й роззброїли. Грабіжники вжили були для тієї акції сім різних авт, у тому одне вантажне, яке заблькувало було амбулянс, а інші авта відтяли йому дорогу відвороту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Цинічний маневр

З методами совєтського поступування сьогодні вже кожен обізнаний. І тому нікого не дивує ані не заскакує, коли Москва або її представники за кордоном, не кліпнувши оком, говорять очевидну неправду, або коли вони кидають найрізнородніші закиди під адресою своїх противників, знаючи, що це звичайна вигадка і наклеп, ані коли вони свої зловживання й злочини заперечують на кожному кроці. Але навіть так приготований обсерватор світової сцени мусів бути заскочений, коли йому прийшлося почути пропозиції Леоніда Брежнєва під час його перебування у Ню Делі, Індія, до розв'язки проблеми Афганістану та до завогненої ситуації у районі Перської затоки.

Немає найменшого сумніву, що Совєтський Союз опинився у великих труднощах. Але ті труднощі він створив собі сам. Своїми аґресивними акціями в світі він власне змусив країни Заходу приступити до самооборони, до протизаходів. Так само своєю нелюдяною імперіялістичною політикою супроти Китаю він змусив його шукати рятунку в капіталістичному світі. Не інакше мається справа з внутрішніми клопотами червоної Москви. Большевицькі лідери у Кремлі знають, до чого доросте й чим кінчаться ті всі сьогодні такі слабенькі ще зрушення національних прагнень і амбіцій поодиноких народів, поневолених у СССР, та яким могутнім вогнем розцвіте вже в недалекому майбутньому дисидентський рух, боротьба за свободу слова й думки, боротьба за право вірити в Бога, боротьба за те, щоб могти любити те, що кому любе, й відкидати те, що не любе.

В часі, коли увесь світ напружено шукає доріг, як направити складну ситуацію в просторах довкола Перської затоки, як допомогти нападеному афганському народові, як не допустити до дальших конфліктів і зударів, які можуть приготовити ґрунт до нових світових катастроф, Москва незадовго після нападу на Афганістан сконцентрувала потужні армії на кордонах Польщі, розпочала розбійничу пропаганду проти польських робітників, а своїх сателітів наштовхнула до агресивної, непримиренної постави й бундючних войовничих заяв.

Прилетівши до Ню Делі, Брежнєв почув, що дорога, що її вибрав Совєтський Союз, веде невідхильно у прірву, і він заспівав інакшої. Він зачав пропонувати заходи для виходу зі складної міжнародної ситуації і з ще складнішого власного положення. Одначе його пропозиції були чистою калькою усіх дотеперішніх совєтських пропозицій. Насамперед він пробував звалити вину за воєнне напруження на країни Заходу. Він в імені Совєтського Союзу, який тримає чотири мільйони людей під зброєю, з того половина в бойовій готовості, зачав закидати Заходові, що той готує війну. Заходові, якого збройні сили ані не готові, ані не готуються до будь-яких воєнних виступів, ані не мають до цього найменшої охоти.

Брежнєв говорив: „Мілітарні бюджети роздуті до небувалих розмірів. На Близькому Сході існує вибухова ситуація". А про Афганістан, де совєтські війська займаються якнаймасовішим полюванням за афганськими головами, він цинічно сказав: „Життя в Афганістані ступнево посувається вперед і далі буде посуватися більше й більше на нормальні рейки". Представивши в такому фальшивому світлі положення в світі і пробуючи затушувати свою ролю російського палія війни на всіх кінцях світа, він запропонував таке: „Пошану права народів району Перської затоки, не вживати там сили, не загрожувати ніякій державі, респектувати їхню невтральність, не вмішуватися у внутрішні справи та торгувати з ними". Все це він назвав „доктриною миру і безпеки". Очевидно, він пообіцяв совєтську допомогу в осягненні того всього і то за „маленьку" ціну: визнання створеного Москвою стану в Афганістані, бо там і так „життя більше й більше посувається на нормальні рейки", а до цього ще тільки допущення Росії до співвирішування долі народів району Перської затоки, а в цьому очевидно співвирішування в постачанні нафтової ропи і її перетворів до всіх індустріяльних країн світу.

У нас нарід розказував при такій нагоді казку про вовка, який „мирно" запрошувався до загороди овець, а ми мусимо сказати, що ці пропозиції були зовсім у стилі традиційних російських „дипломатичних заходів". У них змішана наївність з нахабністю до тієї міри, що не знати, де одна кінчиться, а друга пічнеться. Цинізм цих пропозицій має мало рівних собі у світовій історії.

І тому не диво, що на цей цинічний маневр прийшла зразу відповідь. Речник Державного департаменту заявив: „Ми не бачимо ніяких виглядів, щоб ті пропозиції дали справжній вклад до тривалої безпеки в Перській затоці". Джек Кеннон, речник Державного департаменту, сказав: „Це кпини, що Брежнєв робить такі пропозиції для збереження безпеки. Кожному ясно, що совєтська інвазія на Афганістан є очевидною загрозою для безпеки того цілого району". Брежнєв і його кремлівські „соратники" піймали облизня.

Ярослав Гайвас

ОЦЕ ЇХ ПЕЧЕ!

Зі совєтської преси можна багато дечого навчитися. Очевидно, не того, чим редактори тієї преси хочуть зачадити людські уми, а того, що вдумливий читач вичитає з тих усіх комунікатів, закликів-звернень партії та інших подібних матеріялів. Власне з таких матеріялів і статтей читач пізнає не лише те, які кампанії та нащо в дану пору переводять, які пляни московська централя накидає своїм тереновим органам, що їм доручає здійснювати, але ще ясніше видно, проти чого московський центр виступає і чого боїться. Що його пече?

Ось візьмім україномовну підсовєтську пресу останніх тижнів. Зразу із сторінок „Радянської України", „Літературної України", чи іншого пресового органу побачимо що радує, а чим „червоні вожді" турбуються, чим радіють та що вони роблять чи плянують робити. Наприклад, уже побіжний перегляд сторінок виявить, що совєтський режим через своїх українських наємників саме тепер знаходиться в розпалі нової хвилі наступу на українських патріотів, на національний рух в Україні. Ясно, що совєтським борзописцям заборонено називати ті страшні для них слова „національний рух", „національне відродження". Отже вони собі дають раду таким чином, що атакують українську еміґрацію, „буржуазних націоналістів", бандерівців, мельниківців, бійців УПА тощо. А вже на канві тих атак розвивають широкий наступ на все українське, народне, національне.

Малощо не кожна газета займається тим саме тепер. Повторюють вони сто раз писане-переписуване, вигадують дещо нове, а зрідка зачіпають нові події, нові справи. Зокрема бояться вони зачіпати те, що діється тепер в Україні і серед інших народів, поневолених в СССР. Зате події з еміґраційного життя, з діяльности двох мільйонів українців у світі можна все представити фальшиво, у скривленому дзеркалі, бож в Україні тільки нечисленні докладніше знають те, що діється в житті українців у світі, що вони роблять, які мають успіхи. Власне, праця українців у діяспорі, її успіхи — це те, що найбільше пече кремлівських лідерів; особливо обурюються вони, коли українці у світі поширюють правду про Україну, виявляють грабіжницьке лице комунізму та й усі нелюдські вчинки російського імперіялізму. Москві хотілося б, щоб про українську справу ніхто в світі нічого не знав, хіба тільки те, що пройде московську цензуру; а вже про зв'язки, співпрацю нашу з чужими-неукраїнськими — культурними, науковими й суспільно-політичними діячами, то й поготів.

Жидівська громада в Денвері, Колорадо, рішила побудувати парк-пам'ятник жертвам Бабиного Яру в Києві. Цю ініціятиву підтримали міські й стейтові чинники, і українці прилучилися до неї. Українцям ішлося про те, щоб були вшановані й українські жертви Бабиного Яру. Спочатку жидівські ініціятори думали обмежитися тільки до своїх одновірців, але, почувши українські арґументи, вагомість яких очевидна, бож українців і інших громадян України не-жидівського роду загинуло там таки дуже багато, погодилися з тим. І, як знаємо з преси, на пам'ятнику буде відзначено українською мовою разом з івритом пам'ять усіх жертв українського голокосту, а в першу чергу українців, яких побіч жидів згинуло найбільше. Бачили ми світлини з написів українською мовою й івритом у багатоьх українських газетах і різних періодиках та ще напевно побачимо.

Але ось як бачить своїм оком — яке зовсім перекрите більмом чи чимсь іншим, — совєтський репортер, який написав про це в відомій КҐБівській газетці „Вісті з України": „Напис на пам'ятнику, виявляється, повинен був свідчити про те, що жертви Бабиного Яру загинули від рук німецьких фашистів і їх українських буржуазно-націоналістичних коляборантів. Ось тут і закрутилася веремія". — Як далі подає совєтський репортер, постав український комітет на чолі з „гестапівським" співробітником Іваном Стебельським. І згідно з дальшим „рапортом" того лжерепортера, бідні жиди мусіли поступитися перед тим Стебельським. Чи справді будь-хто може подумати, що жиди, тут, в Америці, чи взагалі у вільному світі, поступилися б перед „гестапівським" коляборантом?

А ще далі в тому самому „рапорті" той же репортер пише, що Ярослав Стецько писав, буцімто він беззастережно „підтримує гітлерівський плян знищення єврейського народу". Як жалко, що не можна покликати на суд того совєтського репортера, щоб він представив докази на те! Але, на щастя, в американських руках є українські документи з тих часів, які незабаром побачать денне світло, й тоді стане видно, яку поставу займали українські самостійники під час Другої світової війни та з ким і як вони боролися!

Совєтська людина, вихована в „ленінській школі", не може сказати правди. Навіть тоді, коли правда така очевидна. Ось цей репортер пише про майора А. Кабайду-Жуківського, що той в часі сповнювання трагедії в Бабиному Ярі „очолював т. зв. українську охоронну поліцію у Києві". А це ж абсолютна неправда. Командантом тієї порядкової формації і довго-довго потім був зовсім інший старшина. І большевики знають про те, але їм треба вдарити по Жуківському й тому вони вигадують потрібну їм історію.

Правда, Жуківський у той час у Києві був разом з іншими націоналістами — членами Похідних груп, і брав активну участь у їхній діяльності. Ця діяльність охоплювала допомогу населенню, будування української адміністрації після втечі большевиків, творення українського шкільництва, організування забезпечення населення харчами і, очевидно, боротьбу із за-

(Продовження на ст. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Іван Кедрин

Рем Багаутдин — мистець, яких мало

Коли хтось не знає, якої національности мистець з таким дивним іменем і прізвищем, то, прийшовши на його виставку, втрачає всі сумніви. Це — татарин за своїми батьками — завдяки дивним і трагічним химерам долі виховувався і студіював у Києві та став українцем за мовою, душею і тим сантиментом, який проявляється в його творах: „Хрищення України-Руси", „Козаччина", „Володимир Великий", „Плач Ярославни", „Слово о полку Ігоревім", „Сковорода", „Княжий виїзд", „Фантазія на українську тему" — це тільки кілька назв його творів, виставлених у грудні цього року у постійній Нюйоркській ґалерії Об'єднання мистців українців в Америці.

Хто вперше потрапив на ту виставку, не бачивши раніше творів Рема, той заскочений, здивований чи може навіть — приголомшений. Сам мистець — скульптор і маляр — називає свої твори рельєфами в міді, латуні, алюмінію та сріблі. Було мідяних „рельєфів" на тій виставці 77, — поруч із 21 малюнком, Є у тому числі 11 дитячих і — 13 „шовкографік" — графіки, здебільшого орнаментаційного характеру, відбивані на шовку. Але мистець найсильніший таки у своїх дивних плоскорізьбах в металі.

Від отого мідяно-золотистого і сріблястого металу блищить вся виставка, і глядач ходить від одного до іншого експонату, подивляючи розмах і фантазію у виборі тематики та водночас совісну і терпеливу детальність у технічному виконанні. Що спільне для всіх цих творів — це тонке відчуття естетики, гармонія ліній і чарівний спокій, що віє з тих плоскорізьб у металі. Дивує теж, що мистець, якого очевидячки, „тягне" до української історичної і релігійної тематики („Три царі", „Христос і діти", „Мати Божа", „З Різдвом Христовим", „Спаситель" — є аж кілька ікон різного формату) — отож схиляється до, так мовити, клясичної поважної тематики, яка ніби вимагала б консервативного, реалістичного чи імпресіоністичного підходу, — є безперечним модерністом. Творами цілком модерного підходу є особливо його металеві — „рельєфи" символічного характеру: „Подих весни", „Лебеді материнства", „Безтурботне" й ін. Прегарними є фіґуральні сцени (жінки). Є й твори монументального характеру, як, наприклад, могутня „Череда", туди ж можна зарахувати й похід козаків з отаманом на чолі („Козаччина"). Можна повірити мистцеві, що вирізування ручно стількох осіб і звірят — це й фізична праця, яка робить сильною таку мистецьку руку.

Як вже згадано, поруч з масою металевих творів — малюнки також патріотично-історичної, релігійної і символічної тематики, але вони відходять на другий плян. Надзвичайно милі для ока й естетичного смаку багатокольорові шовкографії, майже всі — орнаментаційні взори, які ще раз підтверджують досконале знання мистцем рисунку і гармонії барв.

Виставка Рема Багаутдина була одною із найбагатших, найцікавіших і найкращих виставок, що ними може похвалитися ОМУА. З усіх ділянок культури образотворче мистецтво найсильніше репрезентоване у вільній українській громаді в діяспорі. Скульптура, зокрема плоскорізьба, не має популярности, як образ, — олії, темпери, акварелі, пастелі чи акрилік. Мистецька кераміка вже пробила собі шлях до смаку звеличників образотворчого мистецтва. Металеві мистецькі твори ще не знайшли належного зрозуміння і попиту, дарма, що кожний твір Рема Багаутдина може бути справжньою прикрасою найбільш вибагливої вітальні.

П. П.

ПРАВА ЛЮДИНИ У ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ

Немає найменшого сумніву, що Джіммі Картер перейде до історії, як той американський Президент, який при всіх тих своїх прогріхах, які коштували йому прогру в листопадових виборах, перший із усіх Президентів проголосив права людини, як нерозривну частину американської закордонної політики. І в цій справі президент Джіммі Картер послідовно проголосив Тиждень Людських Прав та цим своїм Проголошенням спонукав і різних губернаторів проголосити те саме: присвятити цей тиждень сходинам, зібранням, маніфестаціям і міркуванням над правами, що належать усім людям.

Історія прав людини і громадянина в різних країнах і в різних народів різна. Не було тих прав у часах невільництва; не було тих прав у часах тиранії; не було тих прав, поки людство не дозріло до зрозуміння, що Господь створив людину на власний образ і подобіє і що всі люди рівні — без уваги на стать, на колір своєї шкіри, без уваги на своє віровизнання і свої політичні погляди. Повнота людських прав настала у країнах, в яких запанувала демократія; там, де конституційно застережено рівні права мужчинам і жінкам, людям різних рас та різних віровизнань. Повнота людських прав нерозривно пов'язана з демократичним устроєм і демократичним світоглядом. Де володіє диктатура одної партії, кліки чи людини, там людських прав немає, бо ніяка диктатура не визнає рівности всіх людей із повнотою прав — свободи слова і друку, свободи вибору праці, свободи вибору місця замешкання, свободи релігійного віровизнання, свободи людини, мужчини і жінки, рішати про свою долю. До демократичних людських прав належить 4-прикметникове право голосування: загальне, рівне, безпосереднє і тайне.

Авторитетний провід.

Тільки у такому голосуванні можна вибрати провід, який буде авторитетний для всіх громадян, бо його важність ґарантуватиме власна та демократична свобода голосування і вибору.

Знаємо, що мови не було про права людини за російського царського режиму, коли щойно в 1861 році скасовано кріпацтво. Мови не було про права людини в Італії за панування фашизму, ані в Німеччині за панування націонал-соціялізму. І тут і там панували диктатори, які спиралися на збройну силу, на партійний і поліційний апарат, та які підмуровували свої режими — як це роблять і большевики — своєрідним партійним месіянізмом, як большевицький марксо-ленінізм „пролетарі всіх країн рівняйтеся", світовий мир і т.п. Гітлерівці говорили про „надлюдину" нордійської раси. Знаємо, що людських прав немає в країнах, де режим користується фальшивою чи просто брехливою пропагандою, не допускаючи опозиції і не дозволяючи на свободу слова і друку. Немає людських прав у країнах, в яких все ще жінки не мають права студіювати у високих школах; а вже й мови нема про людські права у таких відсталих країнах Азії й Африки, в яких не існує демократичного режиму.

Хоч З'єднані Стейти й Західня Европа є зразками і проповідниками прав людини, їхня боротьба за заведення цих прав у всіх країнах світу все ще дуже обмежена. Вислів колишнього британського прем'єра Ллойда Джорджа, що „торгувати можна також з канібалами", обов'язує у практиці і по нинішній день. Західні демократичні країни ради зисків із торгівлі зберігають зв'язки з країнами, де панує найгірша тиранія, де люди є невільниками терористичного режиму. Трапляються ще одиниці, які ображують свою демократичну батьківщину, даючи пропагандивні атути в руки ворогам.

Проголошений президентом Картером Тиждень Людських Прав — це добре діло. Великого практичного, реально-політичного наслідку такий Тиждень не матиме. Але популяризує добру справу і пригадує, що не буде миру у світі і пануватиме невільництво так довго, поки не запанує справжня демократія у всьому світі і поки всі люди у світі не матимуть рівних, повних громадянських прав.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРОГРАМИ БЕЗ ПРОГРАМ

У нас відбувається ціла низка імпрез із різноманітною програмою. Але їх іноді важко влаштовувати, бо публіка, не можучи наговоритись, перешкоджає. Наприклад концерти. Їх не можна почати, бо зібрані говорять між собою. На перерві присутні так розговорюються, що не можна розпочати другої частини імпрези. Дехто ґуторить і під час концерту. По концерті прямо не можна закрити залю, бо ще не закінчені розмови. Або в неділю: з церкви не можна вийти, бо вірні розбалакались при вході...

З того всього видно, як прагнуть люди розмови. Піддаю, отже, думку нашим центральним установам: організуйте час-до-часу „імпрези-зустрічі без програми", щоб публіка могла прибути і досхочу наговоритись. У наших осередках напевно знайдуться на це великі залі. Добра сторона справи: непотрібно ні плянування, ні програмок, а квитки можуть бути всі по однаковій ціні...

Роман Савицький

Кренфорд, Н. Дж.

Іванна Савицька

ДОРОГА ДО ПАНСІОНУ

Вона займала маленьку кімнатку в сім'ї Гуденків і звали її здрібніло тіткою Люнею. В пожовклій метриці стояло ім'я Олександра.

Здавалось, що все ґаразд. Тітка займалася кухнею, помагала в пранні, прибирала, а вже після шостої щезала в своїй „палаті" і вся поринала в минуле. Вона не любила сучасного, що тяжіло на тендітних плечах непотрібним вже тягарем, тяжіло болем, що на нього не має ліку навіть сучасна медицина.

Тітка жила минулим, а воно, те минуле, заховалося в неї в старих родинних фотознімках, у полинялих жовтих листах, у свідоцтвах, в різних-прерізних посвідках і паперах.

Окремим тітчиним скарбом були різдвяні картки, що їх Гуденко нагромаджував сливе роками, а потім кидав на смітник, як застарілий непотреб. Саме тепер, коли купно нової хати настигало швидкою ходою, стирти отих карток валялися у підвалі. Тітка старанно визбирувала між паперами „Бозі", святочні картки з Ісусиком, цілувала понищені святощі і складала їх у коробки, що копичились під столом і під стінами в її маленькій кімнатці.

Якось Гуденко сказав за кавою до дружини: -З нашою тіткою, здається, не все в порядку. Глуха мов пень. Я говорю їй уранці — „добрий день", — а вона — „га?" — Я кажу їй — „до побачення", а вона чомусь-то мовчить. Не чує чи тільки вдає, Бог його знає. Змінилася тітка, не та, що була колись...

— Тітці дев'ятдесятка минула, а тобі щойно шістдесят. Нічого тут дивуватися.

Гуденко розсердився навіть: — Моя стриянка дещо старша за тітку, а ліпить дітям вареники, смажить під свято пампушки; а тітка твоя лінива, неробою стала, от і все. Роби собі з нею, що хочеш.

Марія відчула, що хутко назріє буря, і вона, ота буря, загула жорстокістю слів.

— Ми не можемо брати такої нездари зі собою, їхати в багату дільницю з глухою і старою тіткою, їй треба притулку, от що.

— Якого притулку? Поки тітка була міцна, ліпила раз-у-раз вареники, не треба було притулку, а тепер про притулок мова. Я вже на пенсії, догляну тітку сама.

— Ти б краще шила і приробила дещо, а тітку віддаймо до Торонто. Там „Дім Франка", тітці кривди не буде.

— Торонтонський дім приймає канадських горожан, а черга на листі така, що треба чекати роками...

Гуденко тремтів, а очі розбігалися, шукали нових доріг.

— А як же з домом емерита? Чи щось нарешті будують?

Настала тиша. Місця для тітки треба зараз, а те, що в плянах майбутнього, ніяк не розв'яже проблеми.

Гуденко, допивши каву, вхопив капелюх і плащ і майже вибіг з кімнати. Гамірний суботній день пірвав його в метушливі колеса, і він подався бігцем, гнаний досадою, до найближчого на „Давнтавні" притулку, де в густій, муравлиній мозаїці сиділи впритул інваліди, втиснені в мури рудери, куди не сягало ні сонце, ні навіть оте повітря, просякнуте випарами з авт.

— Просимо, просимо, — сказала ввічливо чорна панна. — Пенсійний чек і більш не треба нічого. Місто доплачує решту, як звичайно, всім бідним. — Слава Тобі, Боже, — відітхнув щасливий Гуденко, — розв'язка впала, мов з неба.

Вечором у Гуденків ішла розмова при щільно закритих дверях. Марія плакала, боронилася і благала, — нічого не помагало. Гуденко постукав до тітчиних дверей і став казати таке:

— Тітко Олександро, я хочу з вами говорити. Ми незабаром змінимо мешкання, поїдемо в іншу дільницю, доволі навіть далеко...

— До Львова? — спитала тітка, — поїдемо до Галюсі?

— Ні, не до Львова, тітко, покищо не до Львова, а за місто Ню Йорк, а вас дамо до пансіону. Вам треба складати речі.

— До пансіону в Ворохті чи того над річкою, в Зелем'янці?

Гуденко, ковтнувши слину, продовжував говорити: — До пансіону в Ню Йорку; до Ворохти поїдемо згодом. Тільки, на милість Божу, зробіть щось з отим барахлом: викиньте зайві коробки, зайві листи, фотографії і всі різдвяні картки, що ледве не плісніють у хаті. За тиждень ідемо, тітко, ви до пансіону, а ми подалі за місто, часу вже небагато, спішіть.

Тітка мовчала. В її підсвідомій уяві кружляли клаптики щастя, вирізки отого минулого, отих колишніх вакацій, гарні пансіони Зелем'янки, милі зустрічі, карти, квасне молоко і співи при звуках гітари, і запах отої сосни, пах живиці і шум води. І ось коробки з листами, з фотознімками і різдвяні картки — все те мішалося, шамоталося, бовваніло...

Дні пливли, а тітка так мало зробила, майже нічого.

Тим часом Гуденки ліквідували хату, контракт на купно нової треба ось-ось підписати, і тут потрібно горожанських паперів, якась спадкова комплікація. Паперів ніде немає. Марія втрете перегортає шухляди, вигортає рештки зі шафів. Гуденко нишпорить у документах, гортає старі рахунки, останні з пошти листи (старі він викинув на смітник) — горожанські папери щезли. Купно нової хати висить на волоску.

— А ви б, Олександро, приспішили ваше пакування, — сказав сердито Гуденко — три дні пройшло, а коробки з картками далі у вас стоять. — Він з лютттю вхопив одну й жбурнув її на підлогу. І тут же розсипалась, розстелилися тітчині різдвяні Ісусики: і той, у Вертепі; і в Матері на руках; і той, голісінький, на сіні; і тріє царі, і звізда; а між ними пожовклий папір, зложений вчетверо, — горожанські папери, що їх Гуденко викинув неуважно разом з картками на смітник.

Того вечора йшла розмова при щільно закритих дверях. Марія плакала, благала і просила, врешті все стихло, світло в кімнаті погасло, настала ніч.

А тітка Люня не спала. Вона готувалася до пансіону, збирала навколішках всіх Ісусиків, цілувала погнуті ріжки, складала їх рівно до коробки, щоб забрати їх всіх до Ворохти.

Вранці Марія, усміхнена і щаслива, з'явилась у тітчиній кімнаті.

(Закінчення на стор. 4)

ОУКО при праці

У неділю, 12-го жовтня, у Вінніпегу, при великій участі позамісцевих членів, відбулися загальні збори Осередку Української Культури й Освіти. Збори відкрив президент Осередку інж. С. Корбутяк. Збори вміло вів предсідник Ю. Гвоздулич.

Адміністратор М. Спольський і президент інж. С. Корбутяк у річних звітах підкреслили, що в останній каденції зусилля працівників Осередку та членів Дирекції були звернені на відновлення та пожвавлення програмової діяльности цієї установи. Звітував також новообраний голова Фундації ОУКО В. Климків. Філія УНО — Ст. Боніфас, була основоположником цієї Фундації з метою дати Осередкові тривалу фінансову базу, без якої Осередок не може всебічно діяти та розвиватись.

Кульмінаційною точкою зборів було іменування трьох почесних членів Осередку — ред. Стефанію Бубнюк, сен. Павла Юзика та Івана Каптія.

Редакторку С. Бубнюк представив Р. Саведчук, який коротко згадав, що вона — співтворець Центральної Управи Організацій Українських Жінок в Канаді, довголітній редактор та адміністратор журналу „Жіночий Світ", член Спілки Українських Журналістів Канади, ніколи не жаліла ні часу ні труду для розбудови Осередку.

Редактор С. Бубнюк, дякуючи за честь, закликала громадянство підтримати Осередок у його призначенні. С. Корбутяк представив сенатора П. Юзика, який добре відомий в Канаді серед українців - канадців не лише із своїх публікацій. Він був також основоположником Асоціції Славістів Канади, довголітнім президентом Шевченківської Фундації. В своїй подяці сенатор П. Юзик висловив бажання далі працювати на користь української культури.

Третього почесного члена І. Каптія, довголітнього члена та голову Філії УНО в Ст. Боніфас, представив В. Климків, підкреслюючи велике зрозуміння І. Каптія для української справи, його велику жертвенність і працьовитість для загального народного добра. І. Каптій, дякуючи за вияв пошани, з великою скромністю заявив, що ця честь не належить йому одному, але всім членам організації УНО Ст. Боніфас.

Загальні збори Осередку дали нагоду членам, особливо з-поза Вінніпегу, висловити свої побажання щодо самої діяльности цієї установи.

Д-р Небелюк звернувся до членів Дирекції, щоб Осередок УКО більше зацікавився іншими компонентами української культури, а не звужувався в діяльності лише до збереження фолкльору. Сприяння розвиткові красного письменства й української клясичної музики — це одна з ділянок, на яку Осередок повинен звернути свою діяльність.

Мгр В. Верига знову підніс питання про відновлення освітніх курсів при Осередкові. Такі курси повинні існувати не лише на сході Канади, але також на заході, тому що число зацікавлених на західніх територіях Канади щороку збільшується.

На пост президента Осередку на слідуючий рік переобрано інж. С. Корбутяка, а віцепрезидентами вибрано д-р Н. Апонюк і Р. Саведчука.

Округа УНС...

(Закінчення зі стор. 1)

Секретар 282-го Відділу УНСоюзу у Вілкс-Беррі Катерина Лукач щороку при писанні писанок. Тепер вона відсвяткувала своє 80-річчя.

питали різні питання, а також давали і цінні поради.

Голова Округи мгр Р.Дяків висловив подяку секретарям, які вже придбали нових членів. Ними є: Василь Валігун, Іван Гринцишин, В.Стефурин, Ольга Маліщак, Є. Ваславська, Катерина Лукач і Михайло Скурпон. Залишилося ще два Відділи без нових членів, але організатор С.Гавриш запевнив, що і вони матимуть нових членів; тому Округа не лише виконує свою квоту на 100 відсотків, але також вже третій раз одержить спеціяльну плякету за те, що всі Відділи приєднають нових членів.

По закінченні організаційних нарад приступлено до другої частини — гостини-несподіванки для Марти Турчин і Катерини Лукач. Обидвом тим паням скінчилося по 80 років життя і з тієї нагоди голова Округи мгр Р.Дяків в порозумінні з секретарями Відділів і організатором С.Гавришем зарядив ту гостину. Це направду була мила несподіванка, коли всі зібралися у їдальні, де був приготований торт з написом: „Многії літа, дорога мамо і пані Лукач". Торт приготувала дочка соленізантки Марти Турчин Є. Ваславська і тому писала „Дорога мамо". Також в приготованні гостини помагала і дочка соленізантки Катерини Лукач Марія Боловська.

Всі присутні разом з парохом УКЦеркви свв. Петра й Павла о. Іваном Бекеджом відспівали для заслужених громадянок Многоліття, а відтак С.Гавриш коротко згадав про заслуги обох пань—М.Турчин і К.Лукач, які понад сорок років служили і дальше служать для УН Союзу на постах секретарів. Далі в асисті мгра Р.Дякова і секретаря Округи В.Стефурина він вручив солінізанткам спеціяльні плякети-відзначення, призвані Екзекутивою УНСоюзу.

Марта Турчин народилася в селі Піняті біля Бродів, де перший редактор „Свободи" о. Григорій Грушка, по вернувшись із Америки до Галичини, вчив її релігії, тому вона завжди його згадує з найбільшим пієтизмом. До Америка М.Турчин приїхала в 1913 року і відразу включилася в працю УНСоюзу, ставши секретарем 268 Відділу.

Катерина Лукач приїхала до Америки 1928 року і, включившись у працю УН-Союзу, вже 1939 року стала секретарем 282 Відділу. Тут слід згадати, що брат К.Лукач св.п. Григорій Герман був одинадцятим головним секретарем УНСоюзу і вклав багато праці в пропагування Союзового братерства в Округах Вілкс-Беррі, Скрентону— околиці „твердого вугілля".

Це ласка від Бога, коли людина доживає до 80 років життя і є в доброму стані здоров'я. Обидві пані чуються молодо: за щоденною працею вони не мають часу думати про старість. Катерина Лукач має талант ткати килими, вишивати різні взори, а найбільше часу віддає вона писанню писанок. Це ж вона кожного року перед Великодніми святами на телебаченні пропагує красу українського мистецтва, пишучи писанки. І хоч вона мала клопіт з очима, проте і далі володіє досконало „кісткою", як молода дівчина. Не можна поминути і того, що обидві— Марта Турчин і Катерина Лукач —є „пирожницями" в церкві свв. Петра й Павла. Ця церква збудована 1909 року, і в ній на вісім вікон-вітражів із спеціяльного скла — три вікна уфундували УНСоюзові Відділи тоді ще „Руського Народного Союзу": Братство св. Миколая, дар Т-ва Марка Каганця і дар Б-ва св. Йоана Христителя. На кожному вікні згадано, що воно було подарунком від УНСоюзу—РНСоюзу, і це є ще одним доказом, що Союзові піонери дбали і про розбудову Союзу і були жертвенними в будові своїх рідних церков.

Продовжується праця над другим томом про Станиславівщину

Щоб відповісти на запитання багатьох зацікавлених людей, редакція другого тому збірника про Станиславівщину (теперішню Івано-Франківщину), почувається зобов'язаною подати до відома, що праця над другим томом книги вповні наладнана і поступає вперед. Багато матеріялу прислали автори, але деякі просять , щоб їм ще продовжити остаточний термін, бо вони не вспіли ще закінчити розпочатих праць. Тому редакція подає до відома, що реченець продовжено ще на один рік і остаточна його дата є 1-го листопада 1981 року. Після цієї дати редакція вже не буде приймати більше ніякого матеріялу.

Таке продовження було спричинене також тим, що редакція встановила контакт із Комітетом Земляків Коломийщини і Богдан Сілецький, голова цього Комітету, заявив, що вони будуть видавати свій збірник. Редакція через це мусить зрезигнувати з цінного матеріялу про Космач, який мав бути прикрасою другого тому „Альманаха Станиславівської землі", як також і з іншого матеріялу про Коломийщину, який уже була досі призбирала.

Просимо присилати нові статті й матеріяли. Після появи першого тому було багато жалів, нарікань і закидів, що не згадано того чи іншого визначного діяча, що поминено важливі події або помилково їх насвітлено, що не поміщено знімок і т.п. Тому ми просимо всіх земляків, щоб нам помогли в другому томі все доповнити і справити, бо на те, між іншим, і видається другий том. Третього вже напевно не будемо видавати, тому всі спільно мусимо подбати, щоб усе, що важливе, не поминути.

Редакція має список матеріялів, які вже є в її посіданні, і може на бажання висилати копії того списку зацікавленим особам. Також має покажчик до першого тому і може подавати інформації, де про що в першому томі написано. З того вже користались багато авторів.

Редакція буде вдячна тим авторам, що пришлють свої статті у закінченому, готовому до друку стані, але, якщо хтось не може з якихось причин так опрацювати свою статтю, редакція приймає навіть дрібні на брудно записані дані, якщо вони важливі та цінні. Редакція їх використає і буде вдячна за них, хоч вони не були у викінченій формі.

У другому томі будуть виправлені помилки з першого тому, тому Редакція просить присилати завважені помилки й буде за це дуже вдячна. До редакції просимо звертатися на адресу головного редактора або на адресу: Ukrainska Knyharnia 4340 Bernice St., Warren, Mich., 48091.

Ми досі дістали статті про 14 сіл (крім тих, що були в першому томі), а хто напише про Ваше село? Не слід надіятися на когось іншого, що він це зробить за Вас. Ми маємо спільно попрацювати й постаратися, щоб наш збірник був виповнений як найціннішим матеріялом, щоб він про нас якнайкраще свідчив перед нашими нащадками.

Микола Климишин,
головний редактор

ЩЕ ПРО ЛМКЛЮБ

В зв'язку з дописом у „Свободі" з 8-го грудня ц.р., про загальні збори Літ. — Мистецького Клюбу в Ню Йорку, автор допису пропустила речення про президію зборів і також про Надію Литвиненко. Тому вона додає, що Загальні річні збори Літературно-Мистецького Клюбу відбулися 31-го жовтня і їх вів дуже справно інж. Нестор Піньковський, секретарювала Марія Ґерус. Надія Литвиненко поновно прийняла пост організаційної референтки. — Ред.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД звернувся в середу, 17-го грудня ц. р., до Найвищого суду ЗСА, щоб цей вирішив справу цензусу і уневажнив зарядження повітового судді Горейшіо Ґілмора з Детройту, який заблькував проголошення результату перепису населенн в Детройті, тому що такий перепис на думку судді дуже скривдив негритянських мешканців. Без втручання Найвищого Суду Центральне бюро цензусу не зможе позвітувати, як це вже традиційно прийнято, про результати своєї праці президентові Картерові до 31-го грудня, тобто до закінчення цього року.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
БАТЬКА, ДІДУСЯ, ВУЙКА І ШВАҐРА
бл. п. д-ра мед.
ІВАНА ПОДЮКА
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в неділю, 28-го грудня 1980 року
в церкві св. Ів. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.,
в церкві Серця Христового
в Бінґгемтоні, Н. Й.
і Едмонтоні, Канада.

Донька — д-р ГАЛИНА ПОДЮК-КЛЮФАС
з Родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА, ТАТА І ДІДУНЯ
бл. п.
Проф. РОМАНА ПРИДАТКЕВИЧА
буде відправлена
в неділю, 28-го грудня 1980 року
П А Н А Х И Д А
після Служби Божої
в церкві св. Покрови в Пармі, Огайо
при Broadview Rd.

ЛІДА — дружина
ГАННА — донька з родиною

ПОДЯКА

В дні 30-го листопада 1980 року, по довгій, тяжкій недузі, відійшов у Вічність

наш Незабутній
МУЖ І БАТЬКО
бл. п.
ВАСИЛЬ ЦЮПКА

В першій мірі сердечно дякуємо Всечеснішим Отцям: шамб. о. Чомкові і о. Романові М. Білецькому, з української католицької парафії св. Михаїла в Гартфорді, за їхню духовну опіку під час хвороби, в лічниці, похоронних відправ, відпровадження Покійного на Вічний Спочинок.

Щира подяка за гарний вінок Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА, за почесну стійку з прапором під час Панахиди, щоб віддати Останній Салют та попрощати Покійного на дорогу у Вічність.

Вдячна за пам'ятковий прапор.

Дякую голові Українського Народного Дому за відступлення залі на поминки. Панові Титинові за поміч у підготові тризни і всім, що допомогли мені.

Вдячна усім, за пожертви на Служби Божі, за їх молитви та відпровадження Покійного на Вічний Спочинок.

Дякую Господу за соняшний день похорону.

Хай Всевишній нагородить усіх добрими ласками.

МАРІЯ ЦЮПКА з Дітьми

ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ, ВІДДІЛ НЮАРК

ділиться сумною вісткою, з Побратимами, Українськими Комбатантами і всім Українським Громадянством, що дня 20-го грудня 1980 р., відійшов у Вічність, на 85 році життя, уродженець Будилова, Україна

св. п.
інж. МИХАЙЛО ПЛЕШКАН

поручник УСС і УГА, довголітній член Відділу нашого Об'єднання, щедрий жертводавець на народні цілі.

ПОХОРОН — відбувся 23-го грудня 1980 року в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку і на місцевім цвинтарі.

Замість квітів, просимо слати датки на пресовий фонд „Вістей Комбатанта".

Вічна Йому Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що несподівано, на удар серця, відійшов у Вічність 14-го грудня 1980 р. наш Дорогий ЧОЛОВІК, ТАТО І ДІДУНЬО

інж. ПАВЛО БОРУШЕНКО

народжений 17-го липня 1902 р. в містечку Бариш, повіт Бучач, Східна Галичина

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА — відбулася в неділю, дня 21-го грудня, в 9-ій год. рано, в українській католицькій церкві Різдва Матері Божої, при вулиці Мартім Афонсо 441, в Куритибі, Бразилія.

Вічна Йому Пам'ять!

ІВАННА — дружина
ОКСАНА І ЛЯРИСА — доньки
ОЛЕКСАНДЕР — внук
Родина в Бразилії, Англії, Австралії, Україні і Канаді.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
203 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

померлих Дорогих Осіб — пожертвували на українську науку, стипендії, українські студії в УВУ слідуючі жертводавці:

Параскевія Кучма — 500 дол. зложила на стипендійний фонд в пам'ять брата св. п. Мирослава Кучми, довголітнього громадського працівника і члена Фундації УВУ.

Франка Дахнівська — 500 дол. на стипендійний фонд в двадцяту річницю смерти мужа і професора Рідних Шкіл в Україні св. п. Дмитра Дахнівського.

Анастазія Ікалович — 150 дол. в св. п. мужа Петра Ікаловича.

Лідія Балей — 100 дол. в пам'ять свекрухи бл. п. Марії Балей.

Ярослав і Ярослава Букачевські — 50 дол. замість квітів на свіжу могилу св. п. Омеляна Яценкова.

Д-р Іларіон і Анна Домбчевські — 35 дол замість квітів на могилу брата св. п. Івана Домбчевського.

Анна Несторович — 15 дол. в св. п. мужа інж. Володимира Нестровича.

Замість квітів на свіжу могилу св. п. маестра Олександра Неділка, б. оперового співака і довголітнього працівника УВАН, зложили по 25 дол. Оленка і Володимир Карпинич; мґр Іван Р. Костюк.

Дякуємо всім Вльмишановним Жертводавцям і клонимо наші голови перед пам'яттю Покійних. Нехай ласкавий Господь дасть Їм вічний спокій, а світла пам'ять про Них залишиться вічною серед нашої спільноти.

УПРАВА Ф. УВУ

В СЬОМУ СКОРБНУ РІЧНИЦЮ
упокоєння нашого Коханого ЧОЛОВІКА, ТАТА й ДІДУНЯ
бл. п.
Д-ра ІЛЛІ ВИТАНОВИЧА
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
з
П А Н А Х И Д А М И
ВІВТОРОК, 30-го ГРУДНЯ 1980 року
в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й. о год. 8:30 ранку
в обителі оо. СТУДИТІВ, КАСТЕЛЬ ҐАНДОЛЬФО
в СУБОТУ, 3-го СІЧНЯ 1981 року
в соборі свв. ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ, ЧІКАҐО, Ілл. о год. 7:30 ранку

Та живим Тебе зберігаємо в нашій тузі, що сльози не змили...

ДРУЖИНА, ДІТИ й ВНУКИ

Складаємо 100 дол. на Патріярший Фонд.

Третій Світовий Конкурс для Молоді ім. Марусі Бек

Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек проголошує третій світовий конкурс для молоді під назвою „Україна в англомовних виданнях".

Конкурс призначений для молоді віком від 14-ти до 24-ох років включно. Учасниками можуть бути всі українці у цьому віці по всьому вільному світі, включаючи всі держави і континенти.

Завданням конкурсу є зацікавити й зактивізувати українську молодь стежити за приділенням уваги Україні й українцям в англомовних виданнях держав вільного світу і цим поширювати свій національно-політичний світогляд; виробляти думку, пізнавати українські проблеми в насвітленні англомовної преси. Поширеною, таким чином, обізнаністю з українським питанням молодь зможе принести чимало користи для української справи і в суспільстві держави своєї приналежности, і в українському громадському житті.

Учасники цього конкурсу мають збирати з англомовних видань протягом 1981 року — від 1-го січня до 31-го грудня — всі матеріяли про Україну й українців, які вони лише зможуть знайти в книжках, журналах, альманахах, газетах, публіцистичних виданнях, брошурах, повідомленях та взагалі в пресі у найширшому розумінні цього слова. Це можуть бути звичайні, навіть короткі, згадки, статті, коментарі, розвідки, репортажі, інтерв'ю, рецензії, огляди, художні твори, розділи чи згадки в художніх творах, цілі книжки, брошури та всі інші роди писань, де в будь-якій мірі, чи в будь-якому аспекті говориться про Україну або українців.

Матеріяли можна збирати лише з англомовних видань вільного світу і лише за 1981 рік. Українські видання українською мовою, звідки б вони не походили, чи переклади з української мови на англійську, виключаються з джерел для конкурсу.

Збирати матеріяли можна різними способами: 1. Робити вирізки з доступних джерел, як, наприклад, передплачувана преса тощо. 2. Робити відбитки на копіювальних машинах. 3. Робити виписки.

При кожному способі обов'язково треба затримати, або подати назву джерела, звідки взято матеріял, а також дату, сторінку, назву та, при наявності, ім'я автора. Якщо це буде ціла книжка, чи її розділ, велика розвідка, брошура тощо, повністю присвячена Україні, українцям, можна подати лише бібліографічні дані (автор, назва, рік, кількість сторінок, де й ким видана), а по можливості залучити їх до збираних матеріялів.

Матеріяли мусять бути впорядковані та оформлені у збірках. Кожний учасник може комплектувати й оформлювати свій збірник на свій власний спосіб. За найкращі (кількістю, якістю та оформленням) збірники учасники конкурсу будуть нагороджені: перша нагорода — 500 долярів; друга — 300 долярів; третя — 200 долярів.

Крім нагород, будуть ще грошові відзначення для кращих збірників. Оцінюватиме збірники матеріялів та присуджуватиме нагороди жюрі. Склад жюрі буде подано пізніше.

Роздавати присуджені нагороди буде комітет цього конкурсу.

Всі надіслані на конкурс „Україна в англомовних виданнях" збірники матеріялів залишаються власністю комітету. Ці збірники створять цінний архів, на якому базуватимуться огляди думки в англомовній пресі про Україну та українців у даний період часу, скільки та в якому аспекті було приділено українцям уваги в країнах вільного світу, а також цей архів буде джерелом для дослідників українського питання і для історіків.

Збірки матеріялів слід надсилати від 1-го січня 1981 року до 31-го березня 1982 року на адресу: Ukrainica 3061 Firestone Dr., Sterling H'ts., Mich. 48077.

Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек:

Проф. Марія Гарасевич — голова; дир. Петро Стасів — заступник; мгр Христина Юзич — секретар; ред. Іван Бек — фінансовий референт; мгр Валентина Мушинська — пресовий референт; дир. Степан Віхар, мгр Олена Климишин, Анна Легете, Мирослава Михалович і д-р Юрій Розгін.

Літературний Вечір С. Караванського

Українська громада з різних місцевостей північного Ню Джерзі гостила в себе письменника, колишнього довголітнього в'язня совєтських тюрем і концтаборів, Святослава Караванського. Він виступив перед численною публікою у неділю, 30-го листопада ц.р., в залі Народного Дому в Ірвінґтоні, Н.Дж.

В програмі цього незабутнього вечора було мистецьке читання поезій С.Караванського зі збірки „Сутичка з Тайфуном" декляматорками-артистками Іванною Кононів і Валею Калин.

Дуже оригінально і зворушливо відтворили поему „Під Московські Ритми", котру прочитали удвох, скандуючи ритм-биття серця. У власному супроводі бандури заспівав з питомою йому чутливістю низку пісень відомий бандурист-композитор проф. Роман Левицький. До поезії „Колискова", яку С.Караванський присвятив Юркові Шухевичеві у день народження сина Ромчика, проф. Р.Левицький скомпонував музику, і виконав цю пісню з великим почуттям. Новиною на нашій імпрезі була гра на арфі Марії Леськів, яка ґрала твори Ґрандяни, Гасельмана і Присовського. Шляхетний і по-мистецьки відданий тон арфи втішав публіку, яка тепло прийняла М.Леськів. Далі Уліта Ольшанівська заграла два етюди Шопена, один у власній обробці. Уліта, нововибрана краля Української Преси на 1981 рік, член організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні, також дуже вдало провадила програмою вечора.

Вступ до вечора, що мав назву „Вечір музики і літературної творчости Святослава Караванського" подала літературознавець д-р Ляриса Онишкевич з Лоренсвіллу, Н.Дж. Вона у легкій формі подала літературну аналізу останної збірки поезій С. Караванського „Сутичка з Тайфуном", підкресливши паралелю філософії автора, який каже, „я думаю, я живу я творю" з Декартівською філософією „cogito ergo sum".

На закінчення програми промовляв автор—С.Караванський, який прочитав свої ще ненадруковані поезії, а крім цього два сатиричні оповідання „Японка з клапанами" і „Капіталіст, комуніст і соціяліст". Для присутніх було це несподіванкою, бо не було дотепер відомо, що автор так зграбно володіє пером прозаїка-сатирика. Збалянсована, недовга і різнородна програма сподобалася і створила добрий настрій серед слухачів, які ентузіястично реагували на виступи всіх виконавців і нашого дорогого гостя, поета та борця за людські і національні права в Україні Святослава Караванського.

Імпрезу влаштувала організація Американці в обороні людських прав в Україні.

Е.П.

Конференція Об'єднання колишніх Вояків 2-ої Дивізії УНА

Пассейк. /В.Я./. Конференція Об'єднання колишніх Вояків 2-ої Дивізії УНА відбулася в неділю, 7-го грудня 1980 року, тут в приміщеннях Української Централі в Пассейку Н.Дж., при участі 29-ти представників з різних відділів.

На конференції представники відділів вислухали доповіді на наступні теми: „2-га Дивізія УНА", „Статут Об'єднання Колишніх Вояків 2-ої Дивізії УНА"; інформативну доповідь про „XIII Конгрес УККА" та доповідь про „Зовнішню і внутрішню діяльність Об'єднання". Після доповідей відбулася широка, змістовна та речева дискусія над порушеними у них проблемами. В дискусії брали участь всі присутні. Опісля спільно намічено плян праці Об'єднання на 1981 рік.

Після закінчення ділової частини з'їзду відбулася мистецька програма, в якій виступив ансамбль бандуристів „Орли" під керівництвом Володимира Васькова, який дуже гарно виконав військові і народні пісні. Вдячні слухачі голосно висловлювали своє признання ансамблеві, нагородивши виконавців невгаваючими оплесками.

Офіційну частину конференції закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

У дальшій програмі з'їзду для його учасників був висвітлений фільм „Сила Америки і Совєтського Союзу". Тематика фільму суто військова аналіза воєнного арсеналу Америки і СССР. Глядачі могли побачити найновішу зброю та запізнатися з останніми здобутками техніки, що знайшли примінення для воєнних цілей. Тематикою фільму були також бактеріологічна, хемічна і психологічна зброя.

Після закінчення фільму панні з Пассейку приготували для учасників з'їзду смачну перекуску, за що останні висловлюють їм свою щиру подяку. Під час та після закінчення перекуски учасники з'їзду далі жваво і з ентузіязмом у дружній атмосфері дискутували на вояцькі, політичні та громадські теми аж до пізнього вечора. Ніхто не поспішав покидати друзів.

Усі учасники нарад від'їжджали додому з вірою в серці, що ми й надалі залишилися тими самими колишніми вояками 2-ої Дивізії Української Національної Армії, до яких 28-го березня 1945 року після присяги Головнокомандуючий Української Національної Армії, Генерального Штабу генерал полковник Павло Шандрук сказав дуже знаменні слова: „Честь вам, бо ви є перша бойова частина УНА, яка складає присягу на вірність Україні".

Ми певні того, що ми ще й дотепер стоїмо вірно на сторожі українських святих ідеалів, за які билися і вмирали, бо коли наше Об'єднання посвячувало свій прапор, той же самий Головнокомандуючий генерал П. Шандрук писав до Головної Управи Об'єднання к. Вояків 2-ої Дивізії УНА дня 3-го листопада 1976 року так: „В моєму житті одною з найвидатніших подій було наприкінці 2-ої світової війни заснування 2-ої дивізії і переняття командування Української Національної Армії". Ми всі з гордістю покликаємося на ці слова нашого незабутнього Командира.

В.Я.

Т. Масик-Іверсон— український лікар у Ганновері

Д-р Т. Масик-Іверсон

Тамара Масик-Іверсон закінчила влітку цього року навчання на медичному факультеті в Ганноверському університеті, Західня Німеччина, отримавши диплом доктора медицини.

Т. Масик-Іверсон народилася в Детройті, Мічиген. Початкову й середню освіту,—цю останню із відзначенням 1971 року,—закінчила в Сильванії, Огайо. Опісля поступила до коледжу в Толідо, для передмедичного навчання, а згодом— в Ганноверський університет, вибравши медичний фах.

Після закінчення університету Тамара залишилася в університетській клініці в Ганновері, спеціялізуючись в ділянці анестезії. Тамара вчилася два роки в українській школі у Філядельфії, але вона добре знана й у Канаді, куди вона приїжджала щороку вже від 6-го року життя на український православний табір „Київ" біля Торонто, перебуваючи таким чином впродовж довгих років своїх літніх вакацій в українському оточенні. Їздила вона і на українські курси при УВУ до Мюнхену.

Т. Іверсон належить вже до третього покоління українських лікарів у роді Масиків, бо започаткував цей фах її дідусь—д-р Григорій Масик, учасник визвольних змагань після Першої світової війни. Д-р Г. Масик, який закінчив медичну освіту в Празі, Чехо-Словаччина, а пізніше ностріфікував її в Берліні, працював під час війни головним урядовим лікарем в тому ж Ганновері, де його внучка, 30 років пізніше, також здобувала медичний фах. Батько Тамари—д-р Б. Масик, також лікар, навчався в Ґеттінгені, Західня Німеччна, де, до речі, одружився з Надією з Мартіянів,—матір'ю Тамари.

Брат Тамари, Тарас, теж майбутній приріст в українські лікарські ряди, бо докінчує останні семестри медицини у Мюнхені. Та й це ще не кінець—сестра молодої лікарки Татяна щойно поступила на передмедичний коледж в Толідо, а друга її сестра—Таїса працює над медичними дослідами при університеті в Базелі, Швейцарія, з наміром розпочати медичні студії уже наступного літа.

Слід ще згадати, що і муж Тамарин лікар, хірург, зі спеціялізацією по серцевим недугам.

Бажаємо новій лікарці дальших успіхів.

Родина д-ра Б. Масика—члени 235-го Відділу УНСоюзу.

Надбузька Земля заговорила

У Ст. Пітерсбургу, на Флориді оформлено комітет Надбузької Землі — Сокальщина, Белзщина, Радихівщина, Холмщина і суміжні околиці. У комітет увійшли: А.Білоус—голова; М.Лаврик—містоголова; С.Цегельська—секретарка; Євгенія Козар—скарбник; Софія Сильверструк і Є.Козар—господарча референтура. Контрольна комісія: Роман Цегельський, Степан Сильверструк і Осип Судомляк.

Справа видання гідної і правдивої історії української вужчої батьківщини „Надбузька Земля"— це виключно наша—важна і конечна—справа. Інші області розлогої України вже давно це зробили—видали великі книги історії своїх областей із сотнями знімок-ілюстрацій, описами української культури, господарства, торгівлі і звичаїв.

Не будьмо останніми. Всі колишні громадяни згаданих областей - районів повинні зголошуватися до співпраці. Подавайте свої думки, ідеї, зауваги і грошові пожертви, щоб наш історичний збірник був поважний, правдивий і репрезентативний між іншими районовими збірниками.

Слідкуйте за дальшими статтями й обіжниками та повідомленнями в пресі.

Запрошуємо земляків зголошуватися і ставати членами Надбузької Землі на адресу скарбника: Стефанія Цегельська, 4915 Bay Street NE., St.Petersburg, Fl.33702. Telephone: 526-1721.

А.Біловус.
Голова Групи Надбузька Земля на Флориду

Дорога до пансіону

(*Продовження зі стор. 2*)

— Тіточко Люню, наші пляни змінилися, ви поїдете з нами за місто. Поїдете до нової хати, де квіти, де сонце й трава... Тіточко Люню!

Тітка дрімала в авреолі різдвяних карток. І чи було воно так справді, чи Марії тільки здавалося, що картки гей би поблідли, зробилися чисті, прозорі, не ті, що все. Ісусиків на картках не було.

— Тіточко Люню, що з вами?

Тіточка спала твердим, непорушним сном. Душа її, зморена старістю, мандрувала вже молочними шляхами, квітяною дорогою до небесного світлого пансіону, де в брамах навстіж розкритих чекали на неї з простертими ручками її різдвяні Ісусики...

Оце їх пече!

(*Продовження зі стор. 2*)

лишками большевизму та російського імперіялізму. В тій діяльності Жуківський мав неабиякі успіхи, а зокрема совєтська аґентура пам'ятає його рішучі удари по їхніх рядах і тому не може йому того забути та при кожній нагоді чіпляє його, до чого тільки може. А ніхто з нас, українських націоналістів, що там були і на фронті та поза фронтом ставили чоло большевикам, зовсім від того не відказується. Навпаки, ми там були й чесно виконували свої обов'язки. І не будь гітлерівської злочинної жорстокости, політичного безглуздя і короткозорости — не було б сьогодні у Києві большевиків!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНАСТАЗІЯ ГНИДА, членка УНС Відд. 219 ім. М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., померла 27 жовтня 1980 р. на 88-му р. життя. Нар. у 1892 році; членкою УНС стала 1939 р. Залишила у смутку синів — Івана і Володимира і дочку Марію. Похорон відбувся 31 жовтня 1980 р. на цвинтарі Голлівуд Меморіял Парк в Юніон, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері Юров, секр.

ПЕТРО КАЗАН, член УНС Відд. 206 Запорозька Січ, помер 19 жовтня 1980 р. на 64-му р. життя. Нар. 1916 р в Менвілл, Р. Ай.; членом УНС став у 1952 р. Залишив у смутку дружину Дору, дочку Катерину, 2-ох братів, 2 сестри і 2 внуків. Похорон відбувся 22 жовтня 1980 р. на цвинтарі св. Стефана в Менвілл, Р. Ай.

Вічна Йому Пам'ять!
Лев Гардінґ, секр.

АГАФІЯ ҐУРАЛЬ, членка УНС Відд. 155 Запорозька Січ в Перт Амбой, померла 21 вересня 1980 р. на 90-му р. життя. Нар. 1893 р. в Польщі; членкою УНС стала 1918 р. Залишила у смутку дітей: Франка, Миколу, Карла і Анну. Похорон відбувся 25 вересня 1980 р. на укр. кат. цвинтарі в Перт Амбой.

Вічна Їй Пам'ять!
Меланія Лоренс, секр.

ПЕТРО ХОМЯК, член УНС Відд. 362 Просвіта в Брістоль, Па., помер 15 жовтня 1980 р. на 63-му р. життя. Нар. 1917 р. в Україні; членом УНС став у 1949 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Петра мол., внука та сестру в Україні. Похорон відбувся 18 жовтня 1980 р. на укр. кат. цвинтарі у Філядельфії.

Вічна Йому Пам'ять!
Ф. Петрик, секр.

МИХАЙЛО ЛОПУШАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 274 свв. Петра і Павла в Янґставн, помер 13 вересня 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. 1924 р. в Янґставн; членом УНС став 1943 р. Залишив у смутку дружину Марію, брата Івана і сестри Анну і Стеллу. Похорон відбувся 17 вересня 1980 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Янґставн.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелена Середяк, секр.

ФЕВРОНІЯ БІЛЕНЬКА, членка УНС Відд. 148 Голі Вірджін в Балтімор, Мд., померла 26 жовтня 1980 р. Нар. в Гайворонці, Галичина; членкою УНС стала в 1919 р. Залишила у смутку 8 дітей: Павлину, Івана, Стеллу, Тересу, Софію, Маргарету, Йосифа і Марію. Похорон відбувся 28 жовтня 1980 р. на цвинтарі Голі Крос в Балтімор, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!
Павлина Шнайдер, секр.

КАТЕРИНА БІЛАН, членка УНС Відд. 167 св. о. Николая в Толідо, Огайо, померла 12 вересня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1894 р. в Городовичах, Старий Самбір, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1928 р. Залишила у смутку синів: Леона і Михайла та 7 внуків. Похорон відбувся 16 вересня 1980 р. на цвинтарі Плезант Вю в Петерсбурґ, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Вельґан, секр.

МИХАЙЛО СТЕФУРАК, член УНС Відд. 53 св. Николая в Піттсбурґу, помер 16 вересня 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. 1924 р.; членом УНС став 1968 р. Залишив у смутку дружину Катерину, сина Володимира та дві доньки: Ольгу і Лесю. Похорон відбувся 19 вересня 1980 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Піттсбурґу.

Вічна Йому Пам'ять!
Дмитро Головатий, секр.

ОЛЕКСАНДРА С. КОЗОВИК-СЯВАКО, членка УНС Відд. 174 Т-ва Пласт в Детройті, померла 12 жовтня 1980 р. на 39-му р. життя. Нар. в Станиславові, Україна; членкою УНС стала в 1962 р. Залишила у смутку чоловіка Теодозія, сина Юліяна, батьків Олену і Мирослава та інших членів родини в Америці, Канаді і в Україні. Похорон відбувся 15 жовтня 1980 р. на цвинтарі Оливної Гори в Детройті.

Вічна Їй Пам'ять!
Атанас Слюсарчук, секр.

ПЕТРО КМЕТЬ, член УНС Відд. 147 св. Михаїла в Аллентавн, Па., помер 1 серпня 1980 р. на 84-му р. життя. Нар. 1896 р. в Галичині, Україна; членом УНС став 1921 р. Залишив у смутку дочку Катерину, сина Йосифа і брата Михайла в Україні. Похорон відбувся на укр. правосл. цвинтарі св. Марії у Вайтголл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Гуцайлюк, секр.